

ฉบับ

33

บันทึก

เรื่อง การรับเงินเดือนของผู้ซึ่งมีลักษณะต้องห้ามดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กรณีนายสมเจตน์ ทิณพงษ์)

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้มีหนังสือ ที่ ตผ 0006/002 ลงวันที่ 9
มกราคม 2539 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักเลขาธิการ
นายกรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องร้องเรียนของนายสมพร จงประเสริฐ กล่าวหานายสมเจตน์
ทิณพงษ์ กรณีรับเงินเดือนในตำแหน่งผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
และรับเงินเดือนในตำแหน่งวุฒิสมาชิกในขณะเดียวกัน ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา
(ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก
เป็นผู้ซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น การรับ
เงินเดือนในตำแหน่งผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยของนายสมเจตน์
ทิณพงษ์ จึงเป็นการได้รับโดยไม่มีสิทธิ

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบกรณีดังกล่าวข้างต้นแล้ว
ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายสมเจตน์ ทิณพงษ์ ขณะดำรงตำแหน่งผู้ว่าการการนิคม
อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าแต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิกเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ
ให้คณะกรรมการกฤษฎีกา(ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย)พิจารณาให้
ความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งทางการเมืองของกรรมการและ
ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจว่ามีความหมายอย่างไร และลักษณะใดจึงจะเข้าข่ายต้องห้าม
ตามกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา(ที่ประชุมใหญ่กรรมการ
ร่างกฎหมาย)ได้ให้ความเห็นว่า การที่กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ได้กำหนด
ลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้บริหารรัฐวิสาหกิจและกรรมการรัฐวิสาหกิจว่าต้องไม่ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองนั้น มีความหมายรวมถึงสมาชิกรัฐสภาด้วย และคณะรัฐมนตรี
ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2535 ได้พิจารณาความเห็นทางกฎหมายของ
คณะกรรมการกฤษฎีกา(ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย)ดังกล่าวแล้วลงมติว่า
ในส่วนของรัฐวิสาหกิจซึ่งกรรมการหรือผู้บริหารอยู่ในข่ายที่มีลักษณะต้องห้าม

ฉบับ

หากประสงค์จะแต่งตั้งผู้นั้นให้ดำรงตำแหน่งกรรมการหรือผู้บริหารรัฐวิสาหกิจต่อไป แทนตำแหน่งที่ว่างก็ให้ผู้นั้นดำเนินการให้มีคุณสมบัติครบถ้วน และไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ เสียก่อน ในส่วนของการดำเนินการใด ๆ ของ กรรมการและผู้บริหารรัฐวิสาหกิจในเวลาที่ผ่านมา หากรัฐวิสาหกิจใดเห็นว่าอาจมีปัญหา ก็ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการรับรอง ให้สัตยาบันหรือพิจารณาดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่เห็นสมควร ในกรณีเป็นปัญหาสำคัญซึ่งมีผลกระทบรุนแรง ก็ให้หารือกระทรวง เจ้าสังกัดหรือ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

โดยที่พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 มาตรา 26(7) ระบุว่าผู้ว่าการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามคือดำรงตำแหน่งในทางการเมือง ดังนั้นการดำรงตำแหน่งในทางการเมืองของนายสมเจตน์ ทิณพงษ์ จึงอยู่ในข่ายที่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ต่อมานายสมเจตน์ ทิณพงษ์ ได้ลาออกจากการเป็นวุฒิสมาชิกเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2535 และที่ประชุมคณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้มีมติแต่งตั้งให้นายสมเจตน์ ทิณพงษ์ เป็นผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม 2535 โดยได้รับเงินเดือนจำนวน 47,040 บาท และให้ได้รับความคุ้มครองและมีผลสมบูรณ์ในการรับเงินเดือน และหรือเงินอื่นใดที่นายสมเจตน์ ทิณพงษ์ ได้รับจากการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิกจนถึงวันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยใหม่ ปรากฏว่า นายสมเจตน์ ทิณพงษ์ ได้รับเงินเดือนระหว่างวันที่ 22 มีนาคม 2535 ถึงวันที่ 3 สิงหาคม 2535 ในตำแหน่งผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นเงิน 203,976.78 บาท และในขณะที่เดียวกันก็รับเงินเดือนตำแหน่งวุฒิสมาชิกเป็นเงิน 132,580.64 บาท อันเป็นลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจึงขอหารือว่า กรณีดังกล่าวคณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีอำนาจอนุมัติให้ผู้มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวรับเงินเดือนในตำแหน่งผู้ว่าการได้หรือไม่ หากไม่มีอำนาจก็จะกระทำได้โดยชอบ นายสมเจตน์ ทิณพงษ์ จะต้องส่งเงินจำนวน 203,976.78 บาท คืนให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือไม่

ฉบับ

33.2
3

คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 3) ได้พิจารณา
ข้อหาดังกล่าว โดยรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประกอบ
การพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีตามปัญหาที่ข้อหาข้อนี้ไม่มีบทกฎหมายที่จะยกมาปรับกับ
กรณีนี้ได้โดยตรง จึงต้องอาศัยหลักการใช้กฎหมายตามมาตรา 4¹ แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกรณีนี้ปรากฏว่าไม่มีจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นในเรื่อง
ดังกล่าว จึงต้องอาศัยเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง ซึ่งได้แก่ พระราช
บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 62² ที่กำหนดหลักเกณฑ์

-----+
¹ มาตรา 4 กฎหมายนั้น ต้องใช้ในบรรดากรณีซึ่งต้องด้วยบทบัญญัติใด ๆ
แห่งกฎหมายตามตัวอักษร หรือตามความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้น ๆ

เมื่อไม่มีบทกฎหมายที่จะยกมาปรับคดีได้ ให้วินิจฉัยคดีนั้นตามจารีต
ประเพณีแห่งท้องถิ่น ถ้าไม่มีจารีตประเพณีเช่นนั้นให้วินิจฉัยคดีอาศัยเทียบบทกฎหมาย
ที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง และถ้าบทกฎหมายเช่นนั้นก็ไม่มีด้วย ให้วินิจฉัยตามหลักกฎหมาย
ทั่วไป

² มาตรา 62 ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ตามมาตรา 57 มาตรา 58 หรือมาตรา 60 แล้ว หากภายหลังปรากฏว่าเป็นผู้มี
คุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติ เฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 52
แต่งตั้งผู้นั้นให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกับตำแหน่ง
เดิมที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติ เฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยพลัน แต่ทั้งนี้
ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ และการรับ
เงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการใน
ระหว่างที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติ เฉพาะ
สำหรับตำแหน่ง

ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นตาม
วรรคหนึ่งให้รับเงินเดือนในขั้นที่พึงจะได้รับตามสถานภาพเดิม และให้ถือว่าผู้นั้น
ไม่มีสถานภาพอย่างใดในการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ตนมีคุณสมบัติ
ไม่ตรงตามคุณสมบัติ เฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น

ฉบับ

ฉบับ

ไว้ว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดได้รับคำสั่งให้ย้าย (มาตรา 57) หรือให้เลื่อนระดับ (มาตรา 58) หรือให้โอน (มาตรา 60) ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดแล้ว หากภายหลังปรากฏว่ามีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ให้ผู้มีอำนาจตาม มาตรา 52 แต่งตั้งผู้นั้นกลับไปดำรงตำแหน่งเดิม ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใด ที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่และการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใด ที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการในระหว่างที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง และมาตรา 67³ ที่ กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า ผู้ได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด หากภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไปโดยไม่ได้ รับการยกเว้น หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นโดยไม่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ และการรับ เงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการก่อนมีคำสั่ง

-----+
³มาตรา 67 ผู้ได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา 46 บรรดหนึ่ง มาตรา 50 มาตรา 51 มาตรา 61 มาตรา 63 มาตรา 64 มาตรา 65 และมาตรา 66 หากภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไปโดยไม่ได้รับการยกเว้นในกรณีที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 30 หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นโดยไม่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ตามมาตรา 56 อยู่ก่อนก็ดี มีกรณีต้องหาอยู่ก่อนและภายหลัง เป็นผู้ขาดคุณสมบัติเนื่องจากกรณีต้องหานั้นก็ดี ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตาม มาตรา 52 สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือน ถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ และการรับเงินเดือนหรือ ผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการก่อนมีคำสั่งให้ออก นั้นและถ้าการเข้ารับราชการเป็นไปโดยสุจริตแล้ว ให้ถือว่าเป็นการสั่งให้ ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุุดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ

ฉบับ

ให้ออก นอกจากนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 575⁴ ก็ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ว่านายจ้างจะต้องจ่ายสินจ้างให้แก่ลูกจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้ และมาตรา 576⁵ วางหลักเกณฑ์ว่าถ้าไม่มีพฤติการณ์อันคาดหมายได้ว่าเป็นการทำงานให้เปล่า ให้อธิบายโดยปริยายว่าฝ่ายนายจ้างมีคำมั่นจะให้สินจ้าง ฉะนั้นมติคณะกรรมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในคราวประชุมครั้งที่ 8/2535 เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2535 ข้อ 3⁶ ที่อนุมัติให้นายสมเจตน์ ทิณพงษ์ ซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารรัฐวิสาหกิจเพราะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาอันเป็นตำแหน่งในทางการเมืองตามมาตรา 26(7)⁷ แห่งพระราชบัญญัติการนิคม

-----+
⁴มาตรา 575 อันว่าจ้างแรงงานนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่ง เรียกว่า ลูกจ้าง ตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่านายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้

⁵มาตรา 576 ถ้าตามพฤติการณ์ไม่อาจจะคาดหมายได้ว่างานนั้น จะนึ่งทำให้เปล่าไซ้ร้ ท่านย่อมถือเอาโดยปริยายว่ามีคำมั่นจะให้สินจ้าง

⁶3. การรับเงินเดือนและหรือเงินอื่นใดตลอดจนสิทธิและประโยชน์ใด ๆ ที่นายสมเจตน์ฯ ได้รับและหรือได้ใช้ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ว่าการ กนอ. ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาจนถึงวันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ กนอ. ใหม่ ให้ได้รับความคุ้มครองและมีผลสมบูรณ์ เพราะเป็นการกระทำในตำแหน่งหน้าที่โดยสุจริต ทั้งนี้ ตามนัยแห่งหลักกฎหมายทั่วไป ซึ่งปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 มาตรา 93 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 62 และมาตรา 67 ซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไปที่อนุโลมใช้กับรัฐวิสาหกิจด้วย

⁷มาตรา 26 ผู้ว่าการต้องมีคุณสมบัติตาม (1) (2) และ (3) และไม่มีลักษณะต้องห้าม ตาม (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(7) ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง รวมทั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

ฯลฯ

ฯลฯ

ลับ

00322

6
33.5

อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 รับเงินเดือนในตำแหน่งผู้ว่าการ
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จึงขอด้วยกฎหมาย ดังนั้นนายสมเจตน์
ทิณพงษ์ จึงไม่ต้องส่งเงินจำนวน 203,976.78 บาท คืนให้การนิคมอุตสาหกรรม
แห่งประเทศไทย

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม 2539

ลับ